

MŪSU PASTOGĖ

Eina nuo 1949

Australian Lithuanian Weekly Post Print Approved PP 255003/01774

Kaina – Price \$1.10

2000.11.20. 46 (2706)

Lietuvos įvykių apžvalga Anskis Reisgys

NATO klausimu

Britų karinės žvalgybos leidinys "James Intelligence Review" klausia, ar protinga būtų priimti tris Baltijos šalis į NATO jau už poros metų. Žurnalas prognozuoja, kad realiausia data esanti 2007 metai. Per tą laiką šios šalys turėtų geriau pasiruošti NATO narystei. Taip pat sušvelnėtų Rusijos pasipriešinimas, mano žurnalistas.

Kraštai, kurie remia Baltijos šalių įstojimą į NATO yra JAV, Islandija, Norvegija, Lenkija, Turkija, Danija ir Italija. Labiausiai NATO plėtrai priešinasi didžiosios santarvės šalys: Britanija, Prancūzija ir Vokietija. Priežastys esančios šios:

a) NATO turi įsitikinti, ar Vengrijos, Čekijos ir Lenkijos įsijungimas į Sąjungą buvo sėkmingas ir vaisingas;

b) NATO susidedanti iš daugelio šalių ir darosi vis sunkiau vadovaujama;

c) Baltijos šalys gal yra per daug mažos, kad galėtų būti naudingos NATO;

d) NATO negali visiškai ignoruoti Rusijos pasipriešinimo. Rusija dabar esanti nepavojinga, ji negrasina, o siūlo savo apsaugą Baltijos šalims.

Baltijos šalys, išgyvenusios rusų okupaciją, geriausiai žino, kur jos saugiausiai jaučiasi. Jų laimei, abu kandidatai į JAV prezidentus: Al Gore ir George Bush be išlygų pritaria NATO plėtrai į rytus, priimant Lietuvą, Latviją ir Estiją, ir būtent jau už poros metų, jei jos tam pasiruošusios. Washingtonas žino, kad Rusija neįstengs nieko padaryti, kad NATO planus sužlugdytų.

Prieš Lietuvos Seimo rinkimus kairiosios politinės jėgos pasisakydavo, jog Lietuva nori tapti NATO nare, bet su sąlyga, kad dėl įstojimo turi būti sušauktas referendumas. Be to, socialliberalų vadovai, ypač Rolandas Pavilionis reikalavo, kad Krašto apsaugai skiriamos biudžetinės lėšos būtų sumažintos. Lietuva yra pasižadėjusi, kad už poros metų krašto apsaugai bus skiriama 2% BVP. To neišpildžius, Lietuvos pasirengimas NATO narystei atsidurtų kritiškoje padėtyje.

Naujai paskirtas Krašto apsaugos min. Linas Linkevičius, kuris atstovavo Lietuvą prie NATO ir Europos Sąjungos, pareiškė, kad jis tvirtai įsitikinęs, jog skirti 2% nuo BVP krašto apsaugai yra būtina. Kitų NATO narių vidurkis yra virš 2%.

"Mes vieni negalime garantuoti saugumo. Mums reikia kolektyvinės saugumo sistemos – kitos tiesiog nėra", – sakė Linas Linkevičius ir tęsė: "...ten, kur yra mūsų valstybės gyvybiniai interesai, prioritetiniai dalykai tokie kaip Lietuvos integracija į NATO, mes būsimė labai tvirti ir tikėsimės paramos iš tarptautinės bendrijos. Rusijos nuomonė yra gerbtina, tačiau ne lemianti".

Šalia saugumo, šalys įstojusias į NATO, kaip Vengrija, Čekija ir Lenkija, susilaukė kur kas daugiau užsienio investicijų.

Liberalai kalba apie profesionalios Lietuvos kariuomenės steigimą. Kadenciją baigiantis Krašto apsaugos min. Česlovas Stankevičius sako, kad tai visiškai nepamatuosas žygis: "Sakyčiau, tai

visai nesąmonė šiandieninei Lietuvos ekonominei padėčiai". Šiandien Lietuvos užduotis esanti paruošti kuo didesni karių rezervą ir apginkluoti moderniais ginklais, kad reikalui esant Lietuva galėtų efektingai prisidėti prie savo krašto ir Europos gynybos, o ne tik paroduoti su mažu daliniu, kaip tai perša liberalai. "Tai prieš Lietuvos gynybos strategiją", – sakė Stankevičius.

Europos Komisija apie Lietuvos siekius

Lapkričio 8 d. Europos Sąjungos valdantysis organas Europos Komisija paskelbė savo metinį pranešimą apie 12 kandidačių į Bendriją per metus pasiektą pažangą. Dokumente teigiamai vertinama visų kandidačių pažanga (išskyrus Rumuniją), tačiau minimi trūkumai.

Komisijos nuomone, Lietuva turėtų laikytis finansinės disciplinos, kontroliuoti einamosios sąskaitos deficitą. Lietuva turi greičiau prisitaikyti prie ES teisinės sistemos. Reikia daryti pažangą žemės ūkiu, mokesčių ir administravimo srityse.

Europos komisija mini 3 pirmūnes: Estiją, Latviją ir Lenkiją. Pirmą kartą apie Lietuvos pažangą pabrėžiama, kad Lietuva turi būti laikoma "veikiančios rinkos šalimi ir netrukus bus pajėgi konkuruoti su ES rinkos spaudimu". Tai pats reikšmingiausias Lietuvos pažangos įvertinimas. Pernai buvo rašoma, kad "Lietuva yra pakeliui, galbūt psiaukelyje, į rinkos ekonomiką".

Kad rinkos ekonomika sėkmingai veiktų, Lietuva ir toliau turi vykdyti struktūrinių reformų programą ir nesustoti reformų kelyje. Ataskaitoje taip pat minima, kad Lietuva per šiuos metus užtikrinto makroekonomikos stabilumą ir sugebėjo sumažinti biudžeto deficitą, pagerinti mokėjimo balansą bei apriboti valstybės kišimąsi į ūkio reikalus, kaip tai buvo daroma įvykus Rusijos krizei. Lietuva sugebėjo priimti svarbius įstatymus pertvarkant ir liberalizuojant valstybės energetikos struktūrą, ypač apsisprendžiant uždaryti Ignalinos branduolinės jėgainės pirmąjį bloką.

Pasisako vyriausiasis derybininkas

Vyriausiasis Lietuvos derybininkas Vyngandas Ušackas sako, kad toks aukštas Lietuvos įvertinimas duoda pasipirties tęsti reformas, ir būtent kuo sparčiau. Pirmą kartą buvo įvertinti ne tik politiniai, bet ir ekonominiai Lietuvos pasiekimai. Anksčiau būdavo kalbama apie demokratijos plėtojimą ir žmogaus teisių apsaugą.

V. Ušackas tiki, kad būsimoji Vyriausybė įdėmiai įvertins rekomendacijas ir jas inkorporuos į ruošiamą veiksmų planą. Puikia Europos Komisijos atsakaita pasidžiaugė ir Min. Pirm. Andrius Kubilius. Tvirti ekonominiai pagrindai padėti sveikam tolimesniam augimui. Atrodo, kad A. Kubilius perduoda Lietuvos ekonomiką gerame stovyje ir naujai R. Pakso Vyriausybei nebus sunku šį darbą tęsti.

Apibendrinamas visas Europos Komisijos nurodytas problemines sritis, Vyngandas Ušackas minėjo, jog atcityje Lie-

KELIAUJA Į AL DIENAS

ant mūsų meškerės, jau laikosi mūsų. Neketiname kažką nustebinti, o tik pasidalyti, ką išsaugojome būdami toli nuo tėvynės". (Pasakyta Kaune, 1998)

Nuotraukoje (apačioje) Melbourno tautinių šokių grupė "Gintaras" (studentai) 1998 m. koncertavo Lietuvoje. Tenyktė spauda apie juos atsiliepė taip: "Jungtinis Australijos lietuvių choras ir "Gintaro" ansamblis šoko ir dainavo Kaune, Panevėžyje, vėliau Plungėje. Jei chore susibūrę vyresnio amžiaus žmonės, "Gintaro" ansamblyje šoko ir dainavo tebestudijuojantis ar ką tik mokslus baigęs jaunikas, tarpusavyje mieliau angliskai besišnekučiuojantis. Lietuvių kalba, dainos, šokiai, tėvų perduodami papročiai jiems lyg tolma egzotika, kurioje stypi jų pačių šaknys. Gal todėl žiūrovą jie kerejo ir dainos, ir šokio nuoširdumu".

"Gintaro" šokėjus galėsite pamatyti ir ateinančiose Australijos Lietuvių Dienose Sydnėjyje. Gruodžio 29 dieną 7.00 val. vakaro maloniai kviečiame atvykti į Tautinių Šokių Šventę, kuri vyks Whitlam Leisure Centre, Memorial Ave, Liverpool.

tuvai svarbu užbaigti privatizavimą, pritraukti kuo daugiau investicijų į žemės ūkio struktūras, baigti energetikos ūkio pertvarkymą ir ryžtingai vykdyti žemės ūkio reformą.

Priimant Vyriausybės programą

Rolando Pakso Vyriausybei išplatinus Seimo nariams savo veiklos programą, Seime užvirė tikras sąmyšis. Priešais tai pasigirdo iš visų pusių, net iš socialliberalų koalicijos narių. Stipriausi antpuoliai buvo iš LDDP ir socialdemokratų koalicijos pusės.

Pirmiausiai R. Paksas turėjo susitarti su savo partneriais Vyriausybėje, tai yra socialliberalais, dėl iš biudžeto skiriamų lėšų žemės ūkiui. Aštrūs ginčai kilo su keturiais socialliberalų frakcijos agrariniškais. Liberalai ir socialliberalai buvo susitarę, kad koalicijoms atėjus į valdžią, iš nacionalinio biudžeto 10% bus skiriama žemės ūkiui paremti. Tačiau liberalai

į Vyriausybės programą įrašė, kad bus "siekiama skirti 10% iš Vyriausybės biudžeto". Vyriausybės biudžetas yra apie 3 milijardus litų mažesnis už nacionalinį biudžetą. Skirtumas žemės ūkiui būtų 300 mln. Dar blogiau, Vyriausybės programoje įrašytas žodis "siekiama", o tai nereikia, kad sutarta suma bus skiriama. Nėra abejonės, kad agrarininkai buvo apgauti, o šie, būdami atsakingi savo balsuotojams, negalėjo nusilenkti.

Kilo pavojus, kad koalicija gali skilti, Vyriausybės programa bus atmeta ir Pakso Vyriausybė negalės pradėti savo darbo. Po rimtų susikirtimų ir intensyvių derybų frakcijose, Paksas pranešė, kad liberalai ir socialliberalai balsuos vieningai už Vyriausybės programos priėmimą. Tačiau Seimo komitetuose ginčai dėl Vyriausybės programos tęsiasi, nes joje per daug netikslumų, trūksta konkretumo ir

Nukelta į 2 psl.

